

DOMOV

3 G. Miroslava Trnjanin
Poljanska c. 3. dr. g. imn.
Ljubljana.

Oglasi:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpiča mali 80 vinarjev, uradni 1*20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6.
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno 3 K, četrletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K.

Žalostna obletnica

Nedavno smo obhajali obletnico nesrečnega koroškega plebiscita, 12. t. m. pa smo obhajali obletnico podpisa rapalske pogodbe, po kateri smo izgubili 600.000 naših rojakov v Primorju.

Izguba tega dela naše domovine je tem žalostnejša, ker prebiva tam najzavednejši del našega naroda. Ob enem pa nas ravno ta narodna zavest neodrešenih rojakov navdaja z zaupanjem, da teh odločnih in trdnih Jugoslovanov ne bodo Italijani nikdar upognili in poitalijančili. Oni bodo ostali vedno nam zvesti.

Lani 12. novembra so bili naši delegati pod pritiskom razmer prisiljeni podpisati pogodbo, s katero smo se odpovedali temu delu naše zemlje. Odpovedali smo se samo na zunaj, ker sta držali z Italijo Anglija in Francija in bi nam odpor proti podpisu prinesel samo nove nevarne homatije. Ali se naj bi pri naših takrat še zlasti neurejenih razmerah spustili v vojno z Italijo? Gotovo ne, ker bi proti Italiji, ki je imela močne zaveznike, ne mogli nič opraviti, če bi imeli tudi najboljšo armado.

Trst, Gorica, Istra so bili za nas že vnaprej izgubljeni. Reko in nekaj

več bi bili najbrže rešili, ako bi bila naša država ob času pogajanj z Italijo močnejša, to se pravi, ako bi ne imeli doma elementov, ki so majali ob stebrih naše države. Da so se preperele homatije in se je rešila država, so naši delegati podpisali pogodbo, katere pa mi v naši notranjosti nikdar ne priznamo. Ozemlje, na katerem živi naš narod je naše. Ko se bo nudila prilika, bomo osvobodili naše neodrešene brate italijanskega jarma, ki je krut, mnogo krutejši, nego je bil avstrijski. Nad našimi ljudmi v neodrešenem ozemlju se izvajajo najhujša nasilstva. Naše voditelje zapirajo, iz šol izganjajo naš jezik. Fašisti pobijajo naše ljudi in požigajo njihove domove.

Naš zaslužni narod je brez zaščite, toda on ne obupuje. Vstraja in tiho čaka na trenotek, ko bo tudi njemu zasijalo solnce svobode. Če bo moral na svobodo še dolgo čakati, se ne ve, toda odrešitev bo prišla, kajti tudi zgodovina drugih narodov nam kaže, da se doslej še noben narod ni naenkrat cel osvobodil. Pripravljajmo se, da bomo nekoč dovolj močni, da bomo zbrisali rapalsko sramoto in rešili zveste rojake.

Fašistovski kongres v Rimu

V Rimu se je vršil te dni kongres fašistov (braniteljev domovine). Fašistovska društva so na videz rodoljubna društva, v resnici pa se zbirajo v teh društvih delamržeži, prepepači, požigalci, lopovi, ki pod krinko rodoljubja napadajo socialiste in komuniste, pred vsem pa v zasedenem ozemlju naše rojake. V znamenju pobojev se je vršil tudi rimski fašistovski kongres.

Privatne vesti poročajo ob priliki tega kongresa o neštetih spopadih in pobojih, dočim skušajo uradna poročila vse to zbrisati ter pokazati svetu fašiste kot najbolj mirne italijanske državljane. Gotovo je, da je bil položaj v Rimu tak, kakor da bi bila proglašena revolucija. Po ulicah so padale bombe, pokali samokresi, padali mrtvi, umirali ranjeni, toda policija ni niti intervenirala v korist meščanstva. Ko so šli fašisti po ulicah s svojimi zastavami, so kaznovali one, ki se pred temi znaki pobijanja in ropanja niso odkrili, s strelji iz samokresov.

Že prvi dan kongresa so prišli s pota fašistov v Rim žalostni glasovi. Komunisti so napadli njihove vlake, kjerkoli so se pojavili. Na vsak njihov vlak so metali granate ter streljali iz pušk in samokresov. Tako so prišli fašisti že v Rim v slabem razpoloženju ter bojaželjni. Njihova bojaželjnost pa je postajala tem večja, čim bolj so jih komunisti zasledovali na vsakem koraku. Na nekem zaupnem sestanku ožjih voditeljev so razkrili komunističnega špijona, katerega so prav hitro sodili in obsodili — ubili so ga ter mrtvega vrgli na ulico. Ko so šli fašisti po mestu, so se morale zapreti vse trgovine in drugi javni lokali. Nekemu trgovcu, ki ni zaprl trgovine, so fašisti vse razbili in pokradli, toda policija ni posredovala. Na čelu fašistovskega spreveda je bil vselej njihov vrhovni vodja Mussolini. Pri sprevodu so se posluževali fašisti uniforme, kakor vojska, dočim so bili fašisti iz Splita, Zadra in Kotorja v žalnih oblekah.

Kaj hočejo fašisti? Njihov program je znan, izrekel ga je v pričetku svetovne vojne sam d'Annunzio v enem samem stavku: «Za večjo Italijo!» Da pa se uresniči ideja čim največje Italije, je treba najprej uničiti vse notranje njene sovražnike, to so oni, ki mislijo, da je mirovna pogodba zadovoljila zahteve Italije, ter oni, ki propagirajo revolucijo, torej komunisti. Tako vodijo fašisti najhujšo borbo proti vsem prijateljem miru na zunaj ter proti sovražnikom miru na znotraj, a sami povzročajo s svojim nasiljem znotraj v državi največje nemire. Oni so se prvi obo-

rožili, njim pa so sledili komunisti, da se jim postavijo v bran in tako sedaj ne preteče dan, da ne bi v večjih mestih prišlo do krvavih spopadov med enim in drugim. Vlada do sedaj še ni skušala posredovati in to niti tedaj, ko so fašisti opljuvali francoskega poslanika v Rimu, Carrezea. Fašisti ne priznavajo francoskih žrtev in pomoči v svetovni vojni, ampak trdijo, da so Francozi le oteževali italijansko vojno vodstvo. Tako mislijo sedaj. Ko pa je italijanska vojska bežala pobita preko Piave, so mislili gotovo drugače.

Fašisti hočejo s tem kongresom utrditi svoje vrste, ker se pripravljajo na nove akcije tako v Italiji, kakor tudi v zasedenem ozemlju, v našem Primorju. Še jim ni dovolj krvi. Znova pripravljajo nova nasilstva nad našimi rojaki, ki so brez moči in brez zaščite. Morda tudi ni le slučaj, da so imeli fašisti svoje zborovanje v Rimu ravno ob obletnici za nas žalostne rapalske pogodbe. Bolj verjetno je, da je to pretnja sosedom. Italijanska vlada, katere dolžnost bi bila čuvati red, jim pušča popolnoma proste roke. Zato so fašisti drzni do skrajne mere. Požigajo, ropajo, ubijajo, a nikdar jih ne zadene kaznen. Takšno početje ostaja nekaznovano v dvajsetem stoletju in Italija si upa, drzno se bahati pred svetom s svojo kulturo. Z narodom italijanskih brigantov, ki pobijajo naše ljudi v zasedenem ozemlju in jim požigajo domove, bomo še nekoč hudo obračunali.

Kaj bo z biro?

(S kmetov.)

Bliža se zima. Kmet ima pospravljeno in se je založil za zimo. Tudi bira je že večinoma pobrana. Večkrat se je že pisalo tudi v «Domovini» o tej čudni stari navadi in pravici gospodov duhovnikov, cerkvenikov in organistov. Vendar se nam zdi, da ni odveč, če zopet in zopet pogrejmemo to za kmeta nad vse nadležno in krivično breme.

Pravijo: «Kdor trka in zahteva, se mu odpre in da.» Zato trkamo in zahtevamo tudi mi: Ta navada in te pravice, ki niso po našem kmetem razumu nikjer utemeljene, ki so še iz časov nekdanje kmetске sužnosti, časov tlake in podložništva, naj se odpravijo in prizadeti primerno odškodujejo, to se pravi, da naj se ti stanu primerno plačajo kot drugi nastavljeni, n. pr. kot uradniki, učitelji in drugi. Z vso to staro šaro, spominjajočo na stare žalostne čase, proč za vselej. Vsako leto se jezimo kmetje, ko je treba odmerjati toliko pšenice, toliko ovs, toliko tega, toliko onega, odtehtati toliko sena za konja, ki so ga imeli še pred davnim časom pri župnišču v cerkvene namene. Kjer se je gojila v starih časih ovčereja, je treba dati toliko in toliko volne, četudi tam ovce že komaj poznajo; v nekaterih krajih je treba dati toliko prediva, drugod

tolko sira, oziroma sirčkov, hlebov, čeprav ne znajo več izdelovati sira; v vinorodnih krajih toliko vina itd. In seveda, kjer ni tega več, je treba to plačati v denarjih, pri čemer nastajajo prepiri zaradi višine vrednosti dotičnega blaga.

To je treba dajati in plačevati zdaj temu zdaj onemu cerkvenemu uslužbencu od župnika do najnižjega, in to navadno v večji meri na župnijah in podružnicah z večjimi domačijami. Kmet da, pa ne vsak. Nekateri se ustavljajo, prepirajo, nekateri sploh ne dajo več, drugi dajo z nevoljo in s preklinjanjem. Ponekod da žena, ki je pač še kolikortoliko udana župnišču, le skrivoma, da mož ne vidi. Tu in tam se izsiljuje s tožbo, kar povzroča še večje ogorčenje. Poleg tu naštetega se pobira še nekaka bira za sto in sto cerkvenih naprav, največkrat brez vsakih računov.

Zadnji čas je, da se napravi temu konec in da se odpravijo te srednjeveške beraške naprave, ki se lahko zlorabljajo. Vsak človek je vreden plačila, tako tudi duhovnik, a to se naj uredi sedanjim časom primerno. Saj ni več primerno, da mora izobražen človek laziti od hiše do hiše proseč milodarov. Ravno zdaj, ko se nameravajo urediti duhovniške plače, je čas za to. Kmetje pričakujemo, da se z vprašanjem duhovniških plač reši za vselej tudi vprašanje bire.

Politični pregled

V Beogradu se še vedno vršijo pogajanja med demokrati in radikali

zaradi skupne vlade,

ker nobena stranka nima sama za sebe večine, da bi mogla sama vladati. Z gotovostjo se lahko reče, da v vladi ne bo velikih sprememb in da bo sestavljena iz demokratov, radikalcev, muslimanov in samostojnih. Radikali bi sicer radi videli na mestu ministra notranjih zadev svojega pristaša, ampak demokrati v tem vprašanju ne odnehajo in končno so tudi radikali sprevideli, da so njihove zahteve pretirane in zato odnehujejo.

Vlada je izdelala

nov volilni zakon za skupščino, ker je bil sedanji volilni zakon samo za konstituinto in država je danes pravzaprav brez volilnega zakona za narodno skupščino. Nov volilni zakon se bo od onega za konstituinto prav malo razlikoval in je spremenjen samo v toliko, da v bodoče ne bo več mogoče par ljudem delati stranko brez vsake potrebe in bodo dobile poslance samo one stranke, ki bodo resnično dobile toliko glasov, kolikor jih odpade na vsakega posameznega

poslanca. Na ta način bodo izginile male stranke, ki so delale samo zgago in ovirale večje stranke v njih delu za državo.

Neki nemški list poroča, da hoče Francija popolnoma

razdeliti Avstrijo

na sosednje države, ker postaja vsak dan bolj jasno, da ta državnica ne more ostati samostojna, tega pa Francija ne dopusti, da bi se Avstrija združila z Nemčijo. Kar se nas tiče, nimamo nobenega poželjenja po nemških deželah, ker bi imeli od tega več škode kot koristi in ako res pride do delitve Avstrije, si vzamemo mi samo slovenske kraje, v prvi vrsti Koroško, drugo naj pa vzame kdor hoče.

V naši sosesčini, v Italiji, se obetajo

novi boji med fašisti in socialisti, ki so za nekaj časa po vladinem posredovanju prenehali. Sovraštvo med enim in drugim je tako globoko, da premirje ni moglo dolgo trajati in fašisti že izjavljajo, da za njih premirje ne velja več. Pričakovati moremo torej, da se bodo razvili v Italiji zopet sirovi in krvavi boji med fašisti in socialisti. Razmere na Laškem se nikakor ne morejo urediti in se tudi ne bodo uredile tako kmalu. V tem oziru je pri nas veliko boljše in lahko smo zadovoljni, posebno ker se razmere pri nas stalnoboljšajo.

V Washingtonu, glavnem mestu severnoameriških združenih držav so se sestali zastopniki velikih sil, da se posvetujejo

o razorožitvi,

oziroma o omejitvi oboroževanja na suhem in na morju. Pa uspeha menda ne bodo imela ta posvetovanja, ker vsaka velika sila si želi, da omejijo oboroževanje — druge države, ona pa ne. Zdi se, da se bodo države še dolgo dalje oboroževale, ker je na svetu preveč krivic in vsaka država bi hotela popraviti njej prizadejano krivico, ako drugače ne gre, pa z orožjem. Da, prišel bo morda čas, ko ne bo več vojn, ampak ta čas je še zelo — daleč.

Iz Rusije ne prihajajo že dolgo dobra poročila. V državi vlada lakota in splošna revščina, ki dobiva izraza v večnih uporih. Sedaj poročajo

o kmetskem uporu v Ukrajini,

ki je zelo obsežen in uporniki so dosegli že lepe uspehe. To seveda še ne pomeni, da je upornikom

usojena tudi končna zmaga, ampak vsi ti upori dokazujejo, da so razmere na Ruskem prav slabe, ker sicer ne bi kmet z orožjem v roki zahteval svoje pravice.

Dopisi

Poljanska dolina. Pišejo nam: **Sokolski dom v Gorenji vasi** se znotraj dovršuje. Upanje imamo, da z novim letom že lahko nastopimo v njegovih prostorih z ljudskimi prireditvami. Tedaj nam ne bo več nedostajalo prostora in v Gorenji vasi ne bomo več v zadregi. Prerokovanja naših nasprotnikov, predvsem fratarskega župnika, da sedanji rod ne bo tega dočakal, so se popolnoma izjalovila. Odločnosti in poguma je treba, pa gre. Jasen dokaz za to je ravno ta dom. Zato pa tudi pogumno zdaj na drugo delo, da se bo iz tega doma širil na vse strani po dolini pravi napredni duh. Morda bo tu težje in večje delo. No, pa kakor se je prvo premagalo, tako se bo drugo. Le vztrajnosti in potrpljenja je treba ter vse in vsako osebnost ali mržnjo do tega ali onega je treba puščati na strani, ker tu gre za stvar in ne za osebe. Prvo ostane, a osebe se menjajo. In če bomo hodili ta pota vztrajnosti, bo tudi tu splavalo vsako upanje naših klerikalnih nasprotnikov po vodi. Ustanoviti je Sokola za Dolino. Lepo število jih je, ki so že zdaj člani sosednjih sokolskih društev. Po teh se naj širi dalje med mladino pravi domovinski in odločni prosvetni duh v vsem lepem, odločnem in pogumnem. Gotovo se s telovadbo še nekaj časa ne bomo mogli ponašati. No, pa počasi pride vse. Ravno zdaj, ko so bili fantje vpklicani, se je videlo in opazilo, da je treba še marsikatero sirovost, neotesanost in vse predsodke o vojski iz nekdanjega časa odpraviti. Ravno tu čaka Sokola naravnost ogromno delo, katerega se pa pravi Sokol ne straši. Resnici na ljubo je treba omeniti, da so se fantje v Dolini brez vsakega obotavljanja odzvali pozivu. Pač je bilo opaziti razliko med njimi iz krajev in vasi, kjer veje napreden in kjer veje nazadnjaško-klerikalni duh. Napredni fantje so se obnašali mnogo dostojnejše. Deloma je temu krivo to, da imajo ljudje, posebno po hribih, preveč žganja in ne znajo držati mere, posebno v takih slučajih. — V fratarski občini plava večina občinskega odbora tako, kakor mu ukaže župnik Brajc. Izvoljen je zopet za predsednika v krajnem šolskem

svetu, kjer zadržuje razširjenje naše šole, četudi imajo drugod s tem številom otrok že davno štiri- in petrazrednice. Seveda, naš župan Uršič mu je slepo pokoren, najbrže še upa na nekdanje čase bivšega deželnega odbora kranjskega. Tega župnika je izvolila klerikalna večina tudi v zdravstveni svet za dolino, kamor duhovnik prav nič ne spada. Upajmo, da gre tudi to h koncu. — Naša granica je zasedena po graničnih četah. Kakor se sliši in se tihotapci hvalijo, se ne postopa tako, kakor bi se moralo. Tu ni nikako popuščanje ali kaki obziri na mestu. Treba je to zlo iztrebiti, in če treba, tudi s silo. — Koncem meseca bo v Poljanah misijon. Tu se bo zbiral ves klerikalni svet. Nič bi ne rekli, ko bi se res vršilo pravo versko opravilo v oblaženje vseh posebno po vojni tako razširjenih razbrzdanosti. Glavno pa bo na misijonu politika, gonja proti našim listom, društvom, Sokolstvu itd. O tem smo že vnaprej trdno prepričani. Začetek k temu je storjen s tem, da se že zdaj koledva za maslom in jajci, da bodo imeli gospodje misijonarji v čem živeti, akoravno ima poljanski župnik zelo velik grunt. Misijon bo minul brez vsakih posledic. Tercijalci in tercijalke so tako tam in teh mi niti ne maramo pridobiti za nas. Pot, po kateri hodimo, bomo šli naprej v trdni veri do končne zmage.

Planina pri Rakeku. Pri nas so življenjske razmere še precej dobre. Samo da bi tukajšnji Italijani kmalu izginili, kamor spadajo, potem bi bilo še bolje. Da je Planina mirna, to je znano daleč okoli, ker jo obvlada neka temna vzvišena moč, kateri se baje razen par izjem vse klanja in pokori... Z gerentstvom lahko shajamo, ker je gerent g. Urbas v tem oziru na mestu. G. gerent pa se je gotovo zadne čase nekaj zameril g. župniku ter padel pri njem v nemilost. Župnik ni član gerentstva, a vendar ima povsod svoje prste vmes pri občini. Tako so naenkrat prenesli občinski urad v gostilno k Zihlerlu, ne da bi vprašali za to može. Zihlerlov Drejče tudi ni član gerentstva, pa mu je gotovo župnik kaj namignil, kako naj dela, da se bodo ljudje malo privadili hiše — in kar naenkrat bo bilo plat zvona in Drejče bo planinski župan. To pa je račun brez krčmarja! Kaj bo pa rekel g. Podboj, ki že toliko časa hodi k deseti maši, da ga vidijo ljudje. Njemu je baje že tudi obljubljen županski stolček. Seveda Drejčeta ima župnik rajše, čeprav ne hodi v cerkev, pa vendar k

njemu zahaja, ker je naročnik «Avtonomista». Tako kakšno skupaj «pogrunzata», ker župnik pravi o sebi, da je sila učen in da ni zastoj hodil v šolo. Saj župnik bi res bolje storil, da bi postal «advokat» ne pa duhoven, ker on ne pozna besed svetega pisma: «Pustimo maščevanje gospodu». On se maščuje za vsako malenkost. Težko je dobiti župnika, ki bi se tako tožaril z župljani za biro, kakor on. Njegovo geslo je: «Gorje mu, kdor se meni upre!» Da bi se nas usmilil škof in nas rešil župnika in z njim združenih nadlog! Hvaležni mu bomo na veke. Amen.

Logatec. Tukaj sta slavila štiridesetletnico svoje poroke g. Anton de Gleria in njegova soproga v krogu svoje rodbine. Jubilentoma, ki sta vzgojila vse svoje otroke v odločno narodnem duhu, želimo še mnogo srečnih let.

Gospodarstvo

— Vrednost našega denarja zopet narašča. Vrednost našega denarja je že dalje časa zelo padala, a koncem prejšnjega tedna je začela zopet naraščati. Akcije za zboljšanje valute so se torej obnesle, kar je bilo itak pričakovati, kajti vrednost našega denarja je bila doslej neopravičeno nizka. Naše gospodarske razmere in naš politični položaj ni opravičeval prejšnjega padanja naše denarne vrednosti. Do zboljšanja naše valute so pripomogle tudi banke, ki so na zunanjih trgih zahtevale za tuje devize izplačevanja v naših kronah. Ako hočemo, da bo naš denar trajno imel v inozemstvu veljavo, katera mu gre, moramo tudi mi sami kot poedinci pomagati s tem, da delamo marljivo in varčujemo in ne nakupujemo blaga, ki ni neobhodno potrebno. S tem se bo zmanjšal uvoz tujega blaga in bo šlo manj našega denarja v inozemstvo. Ako bodo imeli v inozemstvu malo našega denarja, bo imel ta zato tem večjo veljavo.

— Vrednost denarja. Dne 16. t. m. se je dobilo: 1 dolar za 270 do 285 naših kron, 100 avstrijskih kron za 6 in pol naše krone, 100 mark za 125 do 130 naših kron, 100 češko-slovaških kron za 302 do 304 naše krone, 100 lir za okoli 1200 naših kron.

— Koliko denarja imamo v prometu. Po izkazu Narodne banke SHS. je bilo 31. oktobra v prometu za 4 milijarde 495 milijonov 422 tisoč 420 dinarjev. Množina bankov-

Listek

Zgodba o dobrem kaplanu in hudobnem župniku

Hihot! se je začulo izza klanca in čez dobro minuto se je pojavil na vrhu farovski koleselj. V njem je sedel z mastjo zaliti, rdečelični župnik Boštjan Bertonec in se sladko ozrl proti svojemu župnišču, veliki zgradbi z mnogimi gospodarskimi poslopji.

Matevž, stari farovski hlapec, je pripeljal iz mesta župnika, vesellega in dobre volje. Peljal se je bil v mesto, da očrni pri škofu svojega kaplana Jurija Suhača, češ, da ta ni dovolj zgovoren in da hodi premačo agitirat med ljudi.

Ko je zavijal koleselj na pot, ki je držala na farovško dvorišče, je dobrovoljni belec prešerno zaregetal in poskočil, da se je ubogi Petrač, ki je privozil mimo s svojim kljusetom, komaj umaknil v stran. Globoko se je odkril Petrač, potem pa skrivno poškilil proti

dvorišču. Na pragu se je pojavila vsa razgrčeta mlada in tolsta kuharica Meta. Župnik je odskočil z voza kakor žoga, da ga je kuharica ravno ujela za rokav.

«Hvaljen Jezus», je zbrbljala vsa blažena, da so gospod že doma.

Župnik ni imel časa odgovoriti, marveč jo je prijel za okroglo roko in jo potegnil v notranjost veže. Pobožal jo je po podbradku s potno roko in vprašal: «No kaj je Metka? Kaj novega?»

Hitela je odgovarjati potih, vsa radostna in samozavestna: «Naš gospod kaplan...»

«Pridi v sobo,» je zamahnil župnik, «pa prinesi literc letošnega iz kleti!»

Ko se je vrnila z zlato kapljico, je našla župnika v srajci in hlačah sedečega v vsej svoji debelini na mehki zofi pri mizi. «Natoči in prisedi Metka, pa povej, kaj ti leži na srčku, a preje izpij še kozarček!»

Približala se je k njemu kakor kuhinjska muca in pričela: «Gospod kaplan...»

«Aha», je zamomlal župnik in jo stisnil za komolec.

«Gospod kaplan so bili že jutraj tu in naročili, da jim moram oddati mernik pšenice, ki jo je dal stari Bobek, potem mernik ajde, ki jo je podaril Mršnik, dve gnjati...»

Župniku se je zalil obraz s krvjo in male sive oči so se mu jezno zavrtile. «Požeruh!» je zarjul ves razkačen župnik, ki je imel dva grunta, da se ga je ustrašila celo Meta, ki ni bila ravno občutljiva.

«Dejal je, da nima ničesar jesti, da mu vi vse poberete. Za Kriščeve rane, kaj vse je govoril!» je nadaljevala Meta.

«Naj le počaka!» je zagrozil župnik.

«In ravno danes me je nagovoril mladi Klobučar in pripovedoval, kako dober je gospod kaplan, kako lepo pridiguje. Povedal je celo, da vsa fara spoštuje kaplana!»

«Oho,» je vzdignil župnik in kolebal z nogami, tako razjarjen, da se je bilo bati, da ga zadene kap. Potem je pograbil kozarec in ga

v dušku izpil, malo je pomlaskal z jezikom in si potem natočil iznova. Počasi se je umiril. Nenadoma pa mu je šinilo nekaj v glavo, zasmeljal se je hudobno in poškilil na Meto.

«Čakaj, čakaj, draga Metka», je dejal ter jo rahlo, a strastno vščipnil v stegno, da se je skrivnostno namuzala. «Če doslej ni pomagalo, mora pomagati sedaj!»

Vstal je, se široko vsedel za pisalno mizo in napisal dolgo pismo, naslovljeno na škofijsko pisarno. Ko je končal, je Meta pismo takoj odnesla v poštni nabiralnik.

Čez dober teden dni pa je zopet prišlo pismo, s kojim je bil kaplan Jurij Suhač prestavljen v najslabšo faro v najvišje hribe.

Ko je odhajal iz vasi bled in suh, so ga ljudje spoštljivo pozdravljali in govorili: «Ubogi kaplan!» Iz malega okenca v župnišču pa sta se vsa srečna smehljala tesno drug ob drugem dva polna in rdečelična obraza debelega župnika in sladke kuharice. —r.

cev se je od prejšnjega izkaza nekoliko pomnožila.

= Cene žitu pri nas. Zadnje dni so bile cene žitu v Jugoslaviji za 100 kg povprečno sledeče: pšenica 1240 do 1300 K, nova koruza 860 do 875 K, moka št. 0 okoli 18 K za kilogram.

= Cena ameriški pšenici je z zadnjem času znatno padla.

= Cene vinu v Banatu so od 9 do 16 kron liter. Mošt je imel 15 do 20 odstotkov sladkorja.

= Liter vina stane v Italiji povprečno eno liro in pol, to je okoli 18 naših kron.

= Uvoz naše živine v Italijo zopet dovoljen. Kakor poročajo iz Beograda, je Italija zopet dovolila uvoz naše živine, toda samo preko Trsta in Ankone. Na drugih mestih uvoz ni dovoljen. Italija se opravičuje, da mora biti previdna, češ da so pri nas razširjene kužne bolezni, ki bi se lahko prenesle v Italijo.

= Nova vzgojna metoda otrok v poljedelstvu. Na poziv poljedelskega ministrstva in poljedelskih zadrug je v Beogradu otvorjena prva poljedelska razstava po ameriskem vzorcu. Slavnostni otvoritvi sta prisostvovala med drugimi poljedelski minister Ivan Pucelj in patrijarh Dimitrije. Razstavo je obiskal tudi Nj. Vel. kralj Aleksander. Zanimivi so poljedelski pridelki srbskih kmečkih otrok, organiziranih v poljedelskih klubih po ameriskem vzorcu. Mnogi ekonomski, duhovni in učiteljski so v svojih vaseh osnovali otroške klube. Vaška šolska mladina je zemljo, ki jo je dobila od svojih roditeljev, obdelovala za najraznovrstnejše poljedelske pridelke, kakor fižol, krompir, koruzo itd. in se tako učila pravega obdelovanja zemlje. Dosedaj se je v Srbiji ustanovilo 35 takih klubov z več kot 2000 člani. Niški okraj je v tem pogledu pokazal največjo delavnost. Deca je tam pridelala za dve tretjini več krompirja kakor njihovi starši. Merodajnim činiteljem v kmetijski stroki se priporoča, da študirajo to novo vzgojno metodo v kmetijskem pouku, metodo, ki je praktična in dovede kmetško deco do krasnih uspehov v umnem gospodarstvu in kmetijstvu.

= Pokrajinsko obrtno razstavo v Mariboru priredi mariborsko «Slovensko obrtno društvo» prihodnje leto. Uspeh, katerega je imela letošnja I. obrtna razstava v Mariboru, je dal prirediteljem korajžjo, da so se odločili prihodnje leto prirediti zopet obrtno razstavo, in sicer v veliko večjem obsegu. Drugo leto se bodo lahko udeležili te razstave tudi obrtni vajenci kot razstavljalci. Da bo prihodnja obrtna razstava gotovo dobro uspela, jamči to, da se je do sedaj prigrasilo že precejšnje število obrtnikov kot razstavljalcev. Razstavni odsek poziva vse obrtnike, posebno pa one na deželi, ki imajo sedaj v zimskem času več prilike, da se na to razstavo pripravljajo. Opozarja se posebno na to, da naj se pravočasno prijavi vsakdo, ki se misli udeležiti razstave kot razstavljalec. Prijave se lahko že sedaj pošljejo na naslov: Razstavni odsek «Slovenskega obrtnega društva» v Mariboru, Aleksandrova cesta 22.

= Naš državni proračun za 1922. Kakor poročajo iz Beograda, se je doseglo v našem državnem proračunu ravnotežje, to se pravi: državni dohodki so enaki državnim izdatkom. To je zelo dobro znamenje in bo ugodno vplivalo na inozemstvo, ki bo dobilo s tem v nas večje zaupanje.

= Del čistega dobička razredne loterije za pospeševanje kmetijstva in podpiranje obrtništva. V zakonodajnem odboru se je sklenilo, da se

velik del čistega dobička uporabi za pospeševanje kmetijstva, živinoreje ter vsega, kar spada v te panoge, in za podpiranje obrtništva.

= Državni premogovnik v Zabukovci namerava država prodati, ker se je izkazalo, da izkoriščanje rudnika v državni režiji ne uspeva.

= Poštni čekovni zavod v Ljubljani javlja, da smejo čekovni zavodi in poštne hranilnice izstavljati čekovne nakaznice za zasebne stranke do 20.000 din., za drž. oblastva pa do 100.000 din. Na podlagi tozadavnega odloka smejo zasebni računometniki izstavljati čeke za izplačila v gotovini, odslej najprej do zneska 20.000 dinarjev, državna oblastva pa do zneska 100.000 dinarjev. Na dom se bodo pa kakor doslej dostavljale čekovne nakaznice z denarjem le do zneska 1000 dinarjev.

Beleške

+ Vedno več novih strank dobivamo v Sloveniji. Sedaj smo dobili radikalce in zemljoradnike, tako da imamo že osem strank. Radikalci izdajajo v Kočevju list «Radikal», a zemljoradniki v Celju list «Naša vas». To bo še časopisnega prerekanja vse križem, zlasti ker sta se nova lista že takoj spočetka pokazala bojevita. Kaj pravzaprav ti novi stranke hočeta v Sloveniji, ni jasno. Če odvezmeta dosedanjim naprednim strankam nekaj sto pristašev, bosta sicer tem škodovali, sebi pa nič koristili, ker pri nas kot stranci ne bosta prišli v poštev. Od tega cepljenja bodo imeli dobiček le klerikalci, ki si gotovo na tihem manejo od veselja roke.

+ Klerikalni shod v cerkvi. Pišejo nam: V Selcih nad Škofjo Loko je priredil ondotni kaplan v nedeljo dne 13. novembra pravcati shod v cerkvi. Najprvo je prečital evangelij, nato pa celo pridigo blatil napredno časopisje. Po njegovem je greh čitati liste, ki razširjajo državno misel. Vsi vemo, da klerikalni listi blatijo državo in si žele časov klerikalne strahovlade pred vojno. Ta gospod pravi, naj ljudstvo pomeče napredne liste iz hiš, da je napredni list kos lažnivega papirja. Pametno, zavedno ljudstvo pa ve, da ga ni bolj lažnivega lista kot je «Domoljub». Z veliko vnemo je povdarjal, kako da blati napredno časopisje Boga, vero, cerkev in duhovnike. Ljudstvu, ki prav malo razume, lahko tako govori. Resnico bo pa govoril takrat, ko bo povedal, da so napredni listi le proti grdi politiki, ki jo uganja duhovščina. Vse njegovo govorjenje nikakor ni spadalo na prižnico in bi bilo primerno za političen shod izven cerkve. Kaj poreko gospodje vladni uradniki, ki so bili tudi navzoči? Nazadnje se gospod kaplan opravičuje, da tako ukazuje papež. Vemo, da Vi in ves klerus rad izpolnjuje ukaze tujca, če gre za blatenje časopisja, ki je za močno ujedinjeno Jugoslavijo. Vsem naprednim strankam pa bodi ta pridiga agitacija, da se vrže s podvojeno silo v boj za napredne liste, lažnivega in obrekljivega «Domoljuba» pa vrže takoj iz hiš. In kje je vendar kancelargraf?!

+ Klerikalne limance. Že naprej smo slutili, da bo «Domo-lump» razkričal med svoje bedaste, zaplankane čitatele, da so klerikalni poslanci dosegli demobilizacijo. «Domo-lump» si misli, da ima sedaj kost, katero bo lahko glodal in nastavljal past za nove pristaše. Mi ponovno povdarjamo, da se je demobilizacija izvršila edino-le radi tega, ker je vsled urejene zadeve v Madžarsko in

s Karlom prisotnost vpoklicanega vojaštva nepotrebna. Da se je stvar mirno iztekla, je zasluga le naše vlade, ki se je znala brez krvoprelitja poravnati z Madžarsko. Proti vladni večini, ki šteje 211 poslancev pač 27 klerikalnih poslancev ne pomeni nič.

+ Kako vzgaja «Naša moč». Toliko jezuitske zahrbtnosti, hinavščine in lopovščine ne najdemo zlepa nakopičene kje, kakor je spravi «Naša moč» v svojih par vrst. Tako se spravlja «Naša moč» tudi na vzgojo deklet, kar bi bilo prav lepo, če bi ne bilo to hinavsko in lopovsko zavito. Zadnja «Naša moč» piše o plesu in pripoveduje neko zgodbo o tobačni delavki Albini, ki se je peljala na Dunaj porodit svojega nezakonskega otroka, da bi svet o tem ne zvedel. Seveda je v tej izmišljeni storiji Albina preveč izobrazena in lahkoživka, ki bi rada samo špacirala po mestu in razkazovala napol zakrite prsi in gole roke. Albina je uporabljala svoj prosti čas v to, da je občudovala svoje grudi in svoje olikano kretanje, hodila na ples itd. itd. Pohotnemu jezuitu, ki je pisal to, so gotovo tekle iz poželenja sline iz ust. Cela, sama na sebi popolnoma nemogoča storija, je pisana v takem tonu, da more žensko le pokvariti, ne pa spraviti na boljšo pot, in to navzlic temu, da h koncu straši s tem, kake so posledice takega nečistega življenja. Te posledice so namreč tako očitno pretirano izmišljene, da jim tudi priprosti človek ne verjame. Pisec, ki je napisal to, ima očitno priprosto ljudstvo za popolnoma bebasto. Zakaj ni povedal vse tako, kot je mogoče? Zakaj ni po pravici povedal, kakšne so posledice spolnih bolezni? Tudi brez pretiravanja so dovolj grozne. Pisec ne privoščiči delavki Albini nobene lepe obleke, toda dunajska grofica Marshal, s katero je delavka Albina prišla v dotiko, pa je imela celo lastno šiviljo, ki je delala vsakovrstne moderne obleke. Navzlic temu, da se nosi po najnovejši modi, je grofica Marshal polna vseh najlepših lastnosti. Pač zato, ker je kot grofica žlahtne krvi in ima pisec pred plemenito visokorodno gospodo še iz avstrijskih časov takšen respekt, da bi se zvrnil takoj na trebuh v blato, če bi mu bilo dano videti kako takšno «nebeško» bitje iz oči v oči. Pri celi storiji se nam zdi čudno, kje je mogoče ubogi ljubljanski tobačni delavki dobiti toliko denarja, da je lahko tako živela in se peljala celo na Dunaj in zakaj si je vzel za zgled ravno tobačno delavko. Zakaj si ni vzel za vzgled kakšno Marijino devico? Med Marijinimi devicami jih je vse polno, ki se pečajo s kaplani ali s kom drugim. Ako bi bil pisec odkritosrčen ter se držal krščanskih naukov, ki ne poznajo zavijanja, bi moral neusmiljeno bičati tudi one ženske, ki se skrivajo po Marijinih družbah. Toda njemu končno kot klerikalnemu politiku, ki hoče le ljudi, udinjajoče se klerikalni politik, je vseeno, kako ti živijo. Zato tudi propada pri nas morala. Kdor je zvest klerikalen pristaš, počenja kar hoče, in nihče mu tega ne očita. Mnogo teh ljudi si misli: Ko naložim poln koš grehov, jih nesem k spovedi, tam odložim, pa je dobro. To je pravcata morala italijanskih roparjev, ki pred odhodom na rop prosijo Marijo za srečno izvedbo ropa. H koncu še ponovno povdarimo: Da pri nas propada morala in se izgublja vera, so krivi take vrste ljudje, ki pišejo take in še hujše stvari po klerikalnih listih.

+ «Ali gledamo z očmi vere?» Tako vprašuje klerikalna «Naša moč» in pravi: «Mi gledamo z očmi trebuha». Ta odgovor pač ne velja za nikogar drugega, kot za mnoge far-

ške debele trebuhe, ki pišejo v ta list. Mi si na noben način ne moremo predstavljati, da rdečeličen, že nedostojno z mastjo zalit župnik zaničuje dobrote tega sveta in se s postom, molitvijo in podobnim pripravljaja za nebesa. Fej, jezuitski hinavci!

Prosveta

Domača umetnost. Zvezna tiskarna in knjigarna je tiskala in založila serijo šestih božičnih razglednic po originalih prof. Saše Šantlja. Cela serija stane dva in pol dinarja ter se naroča direktno pri Zvezni tiskarni in knjigarni v Ljubljani, Wolfova ulica št. 1. Slike so izdelane res lično in jih priporočamo tem bolj, ker so domače blago.

Zdravstvo

z Izprijen zrak. Dokazano je, da je človek veliko bolj dovzeten za nalezljive bolezni, ako diha izprijen zrak ali zrak, ki ima v sebi kaj strupenega plina. Zato je zelo slabo, da se pozimi ponekod nikdar ali zelo redkokdaj odpirajo okna. Okna se morajo po večkrat na dan odpreti. Sveč zrak se v sobi tudi prej segreje, dočim se izprijen zrak v sobi ne segreje zelo, četudi močno kuriš.

z Najbolj razvite otroke imajo matere med 25. in 35. letom ter očetje med 30. in 45. letom. Otroci so zlasti trdni tudi, ako rodi mati le vsako drugo leto. Porod spomladi otrokom najbolj prija.

z Koliko toplote naj bo pozimi v zakurjeni sobi. Za odraslega zdravega človeka je dovolj 15 stopinj Celzija. Kdor sedi ali sedeč dela, potrebuje 17 do 19 stopinj. Slabotni ljudje, bolniki in dojenčki morajo imeti 20 stopinj Celzija.

Novosti

* Popolna demobilizacija. Vojni minister je izdal na vsa vojaška poveljstva naredbo, naj se odpuste domu vsi vpoklicanci, ki so bili pozvani na šesttedenske orožne vaje.

* Ureditev duhovniških plač. V ministrstvu ver se je začelo posvetovanje zastopnikov raznih veroizpovedanj o ureditvi duhovniških plač.

* Iz ljubljanskega občinskega sveta je izstopil narodno-socijalni(!) odbornik dr. Jamar, na eni strani zaradi slabega zdravja, na drugi strani pa, ker ne more prenesti, da so klerikalci prenesli sokolsko vprašanje v občinski svet.

* Češkoslovaška-jugoslovanska liga se je ustanovila te dni v Ljubljani v svrhu poglobitve gospodarskih in kulturnih stikov med Čehoslovaki in Jugoslovani. Za predsednika je bil izvoljen gospod dr. Triller. Češkoslovaški generalni konzul v Ljubljani gospod dr. Beneš je podaril ligi ob njeni ustanovitvi 10.000 kron.

* Posledica klerikalnega zabavljanja radi mobilizacije, za katero so bili sicer tudi klerikalni poslanci, je ta, da se nekaj fantov ni odzvalo orožnim vajam. Ti fantje bodo morali sedaj za kazen res služiti šesttedenske orožne vaje, dočim gredo domu vsi oni, ki so se pravočasno odzvali. Le pojdite se sedaj zahvaliti «Domolumpu», «Pijanemu gospodarju», «Straži» in drugim klerikalnim listom, ki so se norčevali iz vas.

* Dr. Pegan — pretepač. Znani klerikalni odvetnik šusterščičjanec dr. Pegan v Ljubljani je bil pred ljubljanskim sodiščem zaradi surovega tepeža v gostilni obsojen na 1000 kron globe ali 48 ur zapora.

* Slovenski avijatik ponesrečil. Avijatični poručnik Srečko Žitnik, sin pokojnega dvornega svetnika in upravitelja v Prekmurju dr. Žitnika,

je ob priliki poizkusa nekega aeroplana v Novem Sadu v zraku zgorel. Pokojnik je bil priljubljen oficir.

* **Samostojna kmetijska stranka in ljubljanski občinski svet.** Kakor javljajo, je občinski svetovalec SKS v Ljubljani g. Melik odstopil. Na njegovo mesto pride g. inž. Kosmač.

* **Žalni narodni kolek,** spominjač nas na 12. 11. 1920. je izšel ter stane komad 25 par. Naroča se v pisarni «Družbe sv. Cirila in Metoda» v Ljubljani. Slovenci! Slovenke! Kolekujte v dnevih obletnice Rapalla vsa pisma in dopisnice z žalnim narodnim kolkom!

* **Mariborska «Straža»** je bila v pondeljek radi hujskajočega članka proti naši armadi zopet zaplenjena. Ni čudno, ko ima tako dolgi jezik.

* **Italijanski morilci.** V istrski vasi Marezige je ustrelil italijanski orožnik kmeta Ivana Babiča. Babiča so orožniki že dvakrat prej poklicali v stražnico in ga zasliševali, češ da je bil za časa volitev tudi med povzročitelji spopadov domačega prebivalstva s fašisti. Orožniki so ga vsakokrat pretepli. Ko so ga tretjič iskali, jim je hotel zbežati, ker se je bal tepenja, toda italijanska zver ga je ustrelila. Iz dotične vasi so iz istega vzroka zaprli že 16 oseb. Torej, naš človek pride v Italiji v ječo, ako se brani, kadar ga fašisti napadejo in hočejo pobiti. Tako je tudi Babič, kateremu niso mogli ničesar dokazati, žrtev italijanskih uzurpatorjev, ki gospodarijo po mili volji na ozemlju, ki je bilo nam ugrabljeno.

* **Tepena italijanska oficirja v Beogradu.** Povodom obletnice rapske pogodbe je beograjska «Tribuna» napisala članek o Italiji in imenovala italijansko vojsko «junake od Kobarida». Proti tej žalitvi italijanske vojske sta prišla v uredništvo lista protestirat dva italijanska oficirja, nek polkovnik in major, prvi ataše italijanskega poslanstva, drugi njegov pomočnik. Zahtevala sta odločno, da mora «Tribuna» preklicati v prihodnji številki žalitev «junaki od Kobarida». Ker so uredniki odklonili to zahtevo, sta italijanska oficirja nazvala v prepiru urednike «svinje». Uredniki so nato pozvali italijanske oficirje, da naj zapuste uredništvo. Italijana sta v odgovor hotela dejansko napasti urednike. Ti so se branili. Pri tej priliki je eden izmed njih potisnil italijanskega atašea v omaro, katera vrata so se zlomila, da je ataše padel v omaro. Uredniki so ga izvlekli in skupno z majorjem vrgli čez stopnice, da si zunaj ohladita razborito južno kri.

* **Poskušen atentat na grško kraljico.** Ko se je peljala grška kraljica Sofija z vlakom skozi naše ozemlje, so nameravali izvršiti bolgarski komitaši nanjo atentat, ki pa je bil pravočasno preprečen. Prožni čuvaj je z nekim delavcem pravočasno zazabil, da so komitaši razdrli progno. Čuvaja so komitaši prijeli in ga brčkone ubili, medtem ko je delavec pravočasno prijavil dogodek oblastim. Naše orožniške čete zasledujejo bolgarske komitaše, ki se cenijo na 200 mož, ter so jim že odrezale povratek na bolgarsko ozemlje.

* **Mednarodni invalidski kongres v Beogradu.** Medzavezniški odbor v

Parizu, ki ima reševati invalidsko vprašanje, je preko naše delegacije poslal vladi v Beogradu predlog, naj bi bil prvi njegov prihodnji kongres l. 1922. v Beogradu. Ti kongresi so se doslej, kolikor je znano, sestajali v Parizu, Londonu, Bruslju, Rimu in Ženevi. Letos bi se po sporazumu imel vršiti v Beogradu, pa se je radi težavnih razmer, v katerih se nahajamo, odgodil na prihodnje leto.

* **Vranglovci.** Pišejo nam: V nedeljo dne 6. t. m. sta šli dve osebi, prva iz Laz, druga iz Jakovc, ne da bi kaj nesli, po bližnici, ki pelje od Laz proti Jakovcem. Naenkrat je pričel neki vranglovec streljati na razdaljo 500 m, nakar sta oba zbežala. Vranglovec je stekel za njima in oddal pet do sedem streljav. To so videli gg., ki so se pripeljali z avtomobilom iz Logatca. Ti so se ustavili in se ogorčeno vpraševali, kako je kaj takega mogoče. Za komandirja je tu neki bivši ruski pukovnik, ki se pa prav malo zmeni za to, kaj njegovi ljudje delajo. Med tem ko nameravajo poslati sedaj naše ljudi, ki so si izvolili ta poklic, v druge pokrajine, so nastanili tu tujce, ki ne govorijo ne srbohrvatsko ne slovensko in si morajo pomagati kolikortoliko z nemščino. To vendar ni na mestu, ker je ljudstvo že itak tako razburjeno. V vsaki pokrajini naj bi bili domačini, ne mislim, da ravno iz rojstnega kraja, toda vsaj ljudje, zanesljivi, ki poznajo naše razmere. Na meji je treba ljudi, ki se ne dajo podkupiti, ki so zavedni in pošteni državljani, katerim je država nad vse in ki ne delajo za svojo korist. Taki pa, ki niso zanesljivi, se naj odstranijo, da ne bo trpela povrhu vsega drugega na ugledu tudi država.

* **Veliki viharji ob dalmatinski obali.** Iz Splita javljajo, da je dne 10. in 11. t. m. ves čas besnela na morju silna burja. Parniki niso mogli odpluti iz luke. Pri Zadru je nasedel parnik «Metkovič». Radi silnega viharja na morju se je potopil v četrtek med otokoma Morterjem in Vrgado, severozapadno od Šibenika parnik «Zenit», ki je plul poln soli iz Paga v Split. Usoda posadke, ki je obstajala iz kapetana in 12 ljudi, še ni znana. Verjetno je, da so vsi izgubljeni. Dalje javljajo, da je v četrtek popoldne burja prevrnila Steinbeisov vlak na potu iz Knina v Drvar. Prevrnili so se vsi potniški vagoni nedaleč od postaje Golubič. K sreči sta bili samo dve osebi težko ranjeni. Nekoliko oseb je lahko ranjenih.

* **Huda burja v Trstu.** Iz Trsta nam pišejo: Pri nas v Trstu je bila te dni zelo huda burja, ki je vrgla mnogo oseb ob tla in nekatere resno poškodovala. Tudi opeka, katero je metala burja raz streh, je ranila več oseb. Mislili smo si: Ko bi prišla nekoč takšna burja, ki bi odnesla vse Italijane tja, odkoder so prišli.

* **Napad.** Ko se je pred par dnevi posestnik Josip Jerak iz Rake vračal domov od invalidskega nadpregleda, ga je v bližini domače vasi napadlo več fantov. Prišlo je do pretepa, tekom katerega je posestnikov sin Josip Resnik iz Straže pri Raki streljal in ranil Jeraka na obeh nogah.

* **Železniška nesreča.** Na postaji Južne železnice Gloggnitz pri Dunajskem Novem mestu se je prigodila v soboto že-

lezniška nesreča, ki je zahtevala tudi človeško žrtev. Ob pol devetih dopoldne je osebni vlak št. 104, vozeč iz Mürzschlaga na omenjeni postaji zadel v tovorni vlak. Lokomotiva in več vagonov je bilo razbitih, nek železniški uslužbenec je na mestu obležal mrtev. Od potnikov pa ni bil nikdo poškodovan. Tržaški brzovlak je imel vsled tega 5 ur zamude.

Po svetu

s **Odziv na mobilizacijo na Češkoslovaškem.** Kakor pri nas so tudi na Češkoslovaškem mobilizirali proti Madžarom. Mobilizacijskemu pozivu se je odzvalo 90 odstotkov vpoklicancev. Sedaj so tudi v Češkoslovaški odpuščeni vpoklicanci domov.

s **Knez Ludvik Windischgrätz obsojen na 3 mesece.** Z Dunaja poročajo, da je bil knez Ludvik Windischgrätz obsojen na tri mesece zapora, ker je brez potnega dovoljenja prekoračil češkoslovaško mejo na svojem potu iz Pariza v Budimpešto. Knez se je pač trenutno spozabil in si mislil, da so še stari časi, ko so takšni «plemeniti» gospodje delali, kar so hoteli in ni za nje veljal noben zakon.

Razno

× **Stroj za pobijanje mačk.** Do pred kratkim so se vse mačke in psi, ki jih je našlo redarstvo brez lastnika po londonskih ulicah, zastrupljali z strupenimi plini. Ker pa se je dognalo, da ta način ubivanja povzroča živalim prevelike muke, je neki londonski izumitelj konstruiral električni stroj za usmrčevanje po istem sistemu, ki se uporablja v Židinjnih državah za usmrčitev zločincev. Ta stroj se že uporablja v živalskih bolnicah v slučajih, da je žival neozdravljivo bolna. Ta stroj povzroča takojšnjo smrt.

× **Kako se podaljša življenje.** Švicarski profesor Louis Destouche se bavi že dalje časa s problemom podaljšanja življenja. Svoje poizkuse je začel z metulji in zares se mu je posrečilo, da je podaljšal njihovo življenje do 35 dni. V tem času so metulji dvakrat legli jajčeca. Celi poizkus je obstojal v tem, da je profesor imel svoje metulje v vedno enaki zmerni temperaturi. Seveda je vprašanje zdaj, če se more ta način podaljšanja življenja uporabljati tudi pri ljudeh.

× **Morilec žensk.** V Versaillesu se ravna proti zloglasnemu morilecu žensk Landruju, ki je umoril 10 žensk in enega fanta. Landru je namreč izvajal ženske v svoje stanovanje, jih posiljeval, oropal in umoril. Landru svojega zločina ne prizna in pravi: «Izpustite me, pa vam bom privedel vseh 10 žensk živih!» Seveda ga ne izpustijo, ker je Landru pretkan zločinec.

× **Tobak kot redkost za milijonarje.** V Avstriji bodo mogli sedaj pušiti samo zelo bogati ljudje, ker se bodo vse vrste tobaka, cigar in cigaret podražile od dne 28. novembra. Vprašanje podražitve se je ravnokar razpravljalo pred avstrijskim parlamentom. Vlada je predlagala sledeče cene: Regalia media 120 avstrijskih kron (prej 40 K), virginija 80 K (prej 30 K), britanika in trabuko 60 K (prej 18 K), kuba 40 K (prej

10 K), kratke cigare 18 K (prej 4 in pol K), egiptovske cigarete 14 K (prej 3 in pol K), športne cigarete 5 K, zavojček najfinejšega turškega tobaka 400 K, zavojček finega hercegovinskega tobaka 120 K. Pri cigarah in cigaretah se seveda razume cena za en komad. Kakor izgleda, se Avstrija bliža ruskim razmeram, kjer že računajo samo po stotakah in tisočakah.

× **Denar iz platna.** V pruskem mestu Bielefeldu so izdali v promet mestni denar, tiskan na posebnem platnu, katero izdelujejo v tem mestu.

Ženski kotiček

Zelenjava, ki ostane čez zimo na gredah, se mora pokriti s slamo ali listjem, da se zavaruje pred mrazom.

Slabo razsvetljavo naših petrolejk zakrivi čestokrat novi stenj (taht), kateri se je navlekel vlage pri trgovcu, ali pa se je shranjeval doma na vlažnem prostoru. Vlaga potem ovira, da stenj ne more dovolj hitro piti petroleja. Stenj hitro vpepelji, plamen pa je temen in svetiljka razširja neprijeten duh. Zato naj se stenj dobro posuši, preden se rabi. Nekateri svetujejo, naj se stenj namoči 24 ur pred rabo v slanem kisu in potem dobro posuši.

LEPOTA

kože, obraza, vrata, rok, kakor tudi lepa rast las se more doseči samo z razumno nego lepote. Tisočera priznanja so dospela iz vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„Elsa“ **lilijno mlečno milo**, najboljšo blago, najfinejšo „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštnino 98 K.

„Elsa“ **obrazna pomada** odstrani vsako nečistost kože, sopečne pege, zajedance, nabore itd. ter naredi kožo mehko, rožnatobelo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 52 K.

„Elsa“ **Tanochina pomada za rast las** krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost itd.; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 52 K.

Prodajalci dobe, če naroče najmanj 12 kosov enega predmeta, popust v naravi.

Razno: Lilijno mleko 15 K; brkomaz 8 K; najfinejši Hega-puder dr. Klingerja v velikih originalnih skatlah 30 K; najfinejši Hega-zobni prašek v patent-skatlah 30 K; puder za gospe v vrečkah 5 K; zobni prašek v skatlah 7 K, v vrečkah 5 K; Sachet-dišava za perilo 8 K; Schampoon za lase 5 K; rumentlo, 12 listkov 24 K; najfinejši parfum po 40 in 50 K; močna voda za lase 58 K. Za te razne predmete se zamot in poštnina posebe računata.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA donja, Elsatrg št. 360 40-1 (Hrvaško). 48/144/II a.

Varčna gospodinja rabi odinele

GAZELA MILO

ki je najboljša in najcenejša!

Delniška glavnic: K 30,000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerva: okrog K 10,000.000

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metkovič, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Treš, Wisa.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in širo-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predjme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.